TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2005. gada 14. jūlijā *

Lieta C-26/00

par prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši EKL 230. pantam, ko 2000. gada 29. janvārī cēla

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv M. Fīrstrā [*M. Fierstra*] un J. van Bakela [*J. van Bakel*], pārstāvji,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv T. van Reins [*T. van Rijn*] un K. van der Hauvērts [*C. van der Hauwaert*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ko atbalsta

Spānijas Karaliste, ko pārstāv N. Diasa Abada [*N. Díaz Abad*], pārstāve, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], R. Šintgens [*R. Schintgen*] (referents), Dž. Arestis [*G. Arestis*] un J. Klučka [*J. Klučka*],

ģenerāladvokāts F. Ležē [*P. Léger*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 17. februārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Savā prasības pieteikumā Nīderlandes Karaliste lūdz atcelt Komisijas 1999. gada 15. novembra Regulu (EK) Nr. 2423/1999, ar ko tiek ieviesti aizsargpasākumi attiecībā uz cukuru (kods KN 1701) un cukura un kakao maisījumiem (kodi KN 1806 10 30 un 1806 10 90), kuru izcelsme ir aizjūras zemes un teritorijas (OV L 294, 11. lpp., turpmāk tekstā — "Apstrīdētā regula").

Atbilstošās tiesību normas

Cukura tirgu kopīgā organizācija

2 Ar 1999. gada 13. septembra Regulu Nr. 2038/1999 par cukura tirgu kopīgo organizāciju (OV L 252, 1. lpp.) Eiropas Savienības Padome kodificēja vairākkārt grozīto 1981. gada 30. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1785/81, kas izveidoja šo kopīgo organizāciju (OV L 177, 4. lpp.). Šīs organizācijas mērķis ir Kopienas cukura tirgus kontrole, lai celtu Kopienas cukura ražotāju nodarbinātības un dzīves līmeni.

3 Atbalstu Kopienas ražošanai, nosakot garantētās cenas, ierobežo valsts ražošanas kvotas (A un B kvotas), kuras Padome, piemērojot Regulu Nr. 2038/1999, ir piešķīrusi katrai dalībvalstij, kas savukārt tās sadala tālāk saviem ražotājiem. Attiecībā uz kvotā B ietilpstošo cukuru (saukts par "B cukuru") tiek piemērota augstāka ražošanas nodeva nekā attiecībā uz kvotā A ietilpstošo cukuru (saukts par "A cukuru"). Cukurs, kas saražots, pārsniedzot A un B kvotas, tiek saukts par "C cukuru", un to var tirgot Eiropas Kopienā tikai tad, ja to nākamajā sezonā iekļauj A un B kvotā.

4 Izņemot C cukura eksportu, saskaņā ar Regulas Nr. 2038/1999 18. pantu eksportam ārpus Kopienas piemēro eksporta kompensācijas, kas kompensē starpību starp cenu Kopienas tirgū un cenu pasaules tirgū.

5 Cukura daudzumu, par kuru iespējams saņemt eksporta kompensācijas, un kopīgo gada kompensāciju apjomu nosaka Pasaules Tirdzniecības organizācijas nolīgumi (turpmāk tekstā — "PTO līgumi"), kuros Kopiena piedalās un kurus apstiprina

Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmums 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.). Vēlākais, sākot ar 2000./2001. tirdzniecības gadu, eksportējamā cukura, par kuru pienākas kompensācijas, daudzums un kopīgais kompensāciju apjoms bija jāaprobežo ar 1 273 500 tonnām un 499,1 miljoniem euro, kas ir samazinājums attiecīgi par 20 un 36 %, salīdzinot ar 1994./1995. tirdzniecības gada rādītājiem.

Aizjūras zemju un teritoriju asociācijas režīms ar Kopienu

6 Saskaņā ar EKL 3. panta 1. punkta s) apakšpunktu, "lai izvērstu tirdzniecību un kopīgi veicinātu ekonomisku un sociālu attīstību", Kopienas darbība ietver aizjūras zemju un teritoriju (AZT) asociēšanu.

7 Nīderlandes Antiļu salas un Aruba ir AZT sastāvā.

8 AZT asociēšanu ar Kopienu regulē EK līguma ceturtā daļa.

9 Pamatojoties uz Līguma 136. pantu (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 187. pants), ir pieņemti vairāki lēmumi, starp kuriem ir Padomes 1991. gada 25. jūlija Lēmums 91/482/EEK par aizjūras zemju un teritoriju asociēšanu ar Eiropas Ekonomikas kopienu (OV L 263, 1. lpp.), kas saskaņā ar tā 240. panta 1. punktu ir piemērojams desmit gadu laikā, sākot ar 1990. gada 1. martu.

10 Vairāki šā lēmuma noteikumi ir grozīti ar Padomes 1997. gada 24. novembra Lēmumu 97/803/EK par starpposma grozījumiem Lēmumā 91/482 (OV L 329, 50. lpp.). Lēmuma 91/482, ko groza Lēmums 97/803 (turpmāk tekstā — "AZT lēmums"), spēkā esamība tika pagarināta līdz 2001. gada 28. februārim ar Padomes 2000. gada 25. februāra Lēmumu 2000/169/EK (OV L 55, 67. lpp.).

11 AZT lēmuma 101. panta 1. punkts nosaka:

"AZT izcelsmes izstrādājumi tiek ievesti Kopienā, tos neapliekot ar ievedmuitas nodokli."

12 Šā lēmuma 102. pantā noteikts:

"Neskarot 108.b [pantu], AZT izcelsmes izstrādājumu importam Kopiena nepiemēro kvantitatīvus ierobežojumus un citus pasākumus ar līdzvērtīgu iedarbību."

13 Lai definētu šādas izcelsmes produktus un ar tiem saistītas administratīvās sadarbības metodes, šā lēmuma 108. panta 1. punkta pirmais ievilkums norāda uz Lēmuma II pielikumu. Saskaņā ar šā pielikuma 1. pantu izstrādājumu uzskata par tādu, kam ir AZT, Kopienas vai Āfrikas, Karību vai Klusā okeāna valstu (turpmāk tekstā — "ĀKK valstis") izcelsme, ja tas tur ir vai nu pilnībā iegūts vai arī pietiekami pārveidots.

14 Šī II pielikuma 3. panta 3. punkts uzskaita darbības vai pārstrādi, kas tiek uzskatīta par nepietiekošu, lai piešķirtu izstrādājumam tai skaitā AZT izcelsmi.

15 Šā pielikuma 6. panta 2. punktā tomēr ir ietverti tā saucamie "EK/AZT un ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes" noteikumi. Tajā noteikts:

"Ja izstrādājumi, kas pilnībā iegūti Kopienā vai ĀKK valstīs, tiek apstrādāti vai pārveidoti AZT valstīs, tie uzskatāmi par pilnībā iegūtiem AZT valstīs."

16 Atbilstoši minētā pielikuma 6. panta 4. punktam EK/AZT un ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes noteikumi ir piemērojami "visām apstrādēm un pārveidojumiem, kas veikti AZT valstīs, ieskaitot 3. panta 3. punktā uzskaitītās darbības".

17 Ar Lēmumu 97/803 AZT lēmumā tika citastarp pievienots 108.b pants, kura 1. punktā noteikts: "[..] II pielikuma 6. pantā noteiktā ĀKK/AZT kumulatīvā izcelsme ir pieļaujama 3000 tonnām cukura gadā." Lēmums 97/803 tomēr neierobežoja EK/AZT kumulatīvās izcelsmes noteikuma piemērošanu.

18 AZT lēmuma 109. panta 1. punkts Komisijai atļauj veikt "nepieciešamos aizsargpasākumus", ja "[šā lēmuma] piemērošana rada nopietnus traucējumus Kopienas vai vienas vai vairāku dalībvalstu saimnieciskās darbības nozarē vai tā apdraud to ārējo finansiālo stabilitāti, vai [ja] rodas grūtības, kas var pasliktināt kādu Kopienas vai tās reģiona darbības nozari [..]". Atbilstoši minētā lēmuma 109. panta

2. punktam Komisijai jāizvēlas "pasākumi, ar ko vismazāk tiktu traucēta asociācijas un Kopienas darbība". Turklāt "šie pasākumi nedrīkst pārsniegt to, kas ir strikti nepieciešams, lai novērstu radušās grūtības".

Aizsargpasākumi, kas veikti pret cukura un cukura un kakao maisījumu importu, kam piemērojama EK/AZT kumulatīvā izcelsme

19 Komisija pieņēma Apstrīdēto regulu, pamatojoties uz AZT lēmuma 109. pantu.

20 No Apstrīdētās regulas pirmajiem pieciem apsvērumiem izriet:

"(1) Pēdējos mēnešos ir radušās grūtības, kas var nopietni kaitēt cukura nozarei Kopienā; šīs grūtības ir radušās sakarā ar ievērojamu EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura, kā arī aizjūras zemju un teritoriju izcelsmes cukura un kakao maisījuma [..] importa pieaugumu kopš 1997. gada. Atbilstoši AZT lēmuma 101. panta 1. punktam šo izstrādājumu ievešanai Kopienā nepiemēro ievedmuitas nodokli;

(2) šis imports var nopietni kaitēt kopīgās cukura tirgus organizācijas darbībai Kopienā un radīt lielus zaudējumus Kopienas saimnieciskās darbības subjektiem cukura nozarē;

(3) tirgus organizācijas darbība var tikt nopietni destabilizēta; Kopienas tirgū cukura patēriņš ir pastāvīgs; tādējādi jebkurš cukura imports par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena, prasa eksportēt tādu Kopienas cukura daudzumu, kuru šis tirgus nevar absorbēt; kompensācijas par šo cukuru apmaksā Kopienas budžets (līdz šim aptuveni 520 euro par tonnu). Šī eksporta apjomu ierobežo *GATT* vienošanās: tādējādi šis imports samazina iespēju eksportēt cukuru, izmantojot kvotu; lai atrisinātu šo problēmu, jāapsver iespēja samazināt Kopienas ražošanas kvotas;

(4) Kopienas saimnieciskās darbības subjekti cukura nozarē arī var ciest zaudējumus no šī pieaugošā importa. Kopīgā cukura tirgus organizācijas raksturīgas iezīmes ir: Kopienā saražotā cukura pārpalikuma noieta pašfinansējuma princips, ko īsteno Kopienas cukura ražotāji (it īpaši, izmantojot eksporta kompensācijas); un minimālā cena, ko Eiropas cukura ražotājiem jāmaksā par bietēm, kuras ir cukura izejviela. Ja cukura vai izstrādājumu ar lielu cukura koncentrāciju pieaugušais imports notiek par cenām, kas ir zemākas par tām, par kurām Kopienas ražotāji var pārdot līdzīgus izstrādājumus, šāds imports nopietni destabilizē Kopienas uzņēmumu darbību; ņemot vērā ierobežojumus, kurus par labu lauksaimniekiem noteikusi kopīgā lauksaimniecības politika, šie uzņēmumi nevar konkurēt ar importētajām izejvielām.

(5) tāda eksporta pieaugums, par kuru maksājamas kompensācijas, var bez tam palielināt izmaksas par vienību, kas maksājamas par cukura eksportu kvotās, un tādējādi palielināt Kopienas cukura ražotājam uzlikto nodokļa nastu ražošanai."

21 Apstrīdētās regulas astotajā un devītajā apsvērumā precizēts:

"(8) šajā sakarā cukurs [..] ir laižams Kopienā brīvā apritē, nepiemērojot ievedmuitu, tikai tad, ja neiepakota, Kopienas tiesībās definēta standarta kvalitātes cukura, kas piegādāts Eiropas ostās Kopienā, importa cena CAV, kā to pierāda dokumenti, nav mazāka par attiecīgo izstrādājumu intervences cenu; šādam pasākumam jānodrošina, lai importētais cukurs netiek pārdots par cenu, kas ir zemāka par Kopienas tirgus cenu, un ka šāds pasākums sasniedz mērķi izskaust šāda importa destabilizējošās sekas, tajā pat laikā nodrošinot, lai attiecīgie AZT valstu saimnieciskās darbības subjekti saņem pietiekamu vienotu peļņu un lai tiktu ievērota priekšrocību kārtība, kas izveidota ar EK līgumu par labu Kopienas izstrādājumiem un AZT izcelsmes izstrādājumiem;

(9) attiecībā uz cukura un kakao maisījumiem [..], to imports ir pakļaujams Kopienas uzraudzībai; šāds pasākums ļauj Komisijai cieši uzraudzīt šāda importa attīstību, kas attiecas uz daudzumiem un cenām, neradot nekādu papildu administratīvu nastu saimnieciskās darbības subjektiem".

22 Attiecībā uz EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukuru uzliktais aizsargpasākums ir zemākā cena. Apstrīdētās regulas 1. panta 1. punktā noteikts:

"Kodā KN 1701 minēto izstrādājumu, kuriem ir EK/AZT kumulatīvā izcelsme, laišana brīvā apritē Kopienā, nepiemērojot ievedmuitas nodokli, ir pakļauta

nosacījumam, ka importa cena CAV par neiepakotu cukuru, kas ir tādas standarta kvalitātes, kas definēta Padomes 1972. gada 17. aprīļa Regulā (EEK) Nr. 793/72, ar ko nosaka baltā cukura standartkvalitāti (OV L 94, 1. lpp.), nav zemāka par minētajiem izstrādājumiem piemērojamo intervences cenu."

23 Attiecībā uz cukura un kakao maisījumiem (kodā KN 1806 10 30 un kodā KN 1806 10 90 iekļautie izstrādājumi), kuru izcelsme ir AZT, Apstrīdētās regulas 2. pantā noteikts, ka to laišana brīvā apritē Kopienā ir "pakļauta Kopienas uzraudzības procedūrai atbilstoši kārtībai, kāda paredzēta 308.d pantā Komisijas Regulā (EEK) Nr. 2454/93", kas pieņemta 1993. gada 2. jūlijā un ar ko noteikti Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92, ar ko izveido Kopienas muitas kodeksu (OV L 253, 1. lpp.), īstenošanas noteikumi.

24 Minētā 308.d panta 1. punktā noteikts:

"Ja priekšrocības baudošajam importam ir nepieciešams veikt Kopienas uzraudzību, dalībvalstis sniedz Komisijai vienreiz mēnesī vai pēc tās pieprasījuma — vēl biežāk informāciju par to izstrādājumu daudzumu, kas laisti brīvā apritē un kuriem iepriekšējo mēnešu laikā piemēroti pazeminātu cenu režīmi."

25 Atbilstoši Apstrīdētās regulas 3. pantam šī regula ir piemērojama līdz 2000. gada 29. februārim.

Fakti

26 1999. gada beigās Komisija uzsāka AZT lēmuma 109. pantā paredzēto procedūru attiecībā uz cukura un cukura un kakao maisījumu importu no Arubas. Komisija

1999. gada 23. jūnija paziņojumā, kas adresēts dalībvalstīm, norādīja, ka pēdējos mēnešos ir pieaudzis cukura un cukura un kakao maisījumu imports Kopienā, un uzskatīja, ka šī pieauguma iemesls ir fakts, ka šie izstrādājumi Kopienas tirgū tika piedāvāti par cenu, kas ir zemāka par to, kuru uzliek Kopienas cukura ražotāji, un tādējādi šāda situācija destabilizē "nopietni tādu Kopienas uzņēmumu darbību, kuri sakarā ar ierobežojumiem, ko par labu lauksaimniekiem uzliek kopīgā lauksaimniecības politika, [nevarēja] konkurēt ar importētajiem izstrādājumiem".

27 Atbilstoši Komisijas teiktajam, ražotāji AZT valstīs nopirka savu cukuru Kopienā par cenu, kas noteikta pasaules tirgū, kas bija zemāka par Kopienas tirgū esošo cenu par vairāk kā 500 euro par tonnu. Šis izstrādājums pēc nelielas tā pārveidošanas tika reimportēts Kopienā, nepiemērojot nodokļus.

28 AZT lēmuma IV pielikuma 1. panta 2. punktā paredzētā Konsultatīvā komiteja sanāca 1999. gada 30. jūnijā. Lielākā daļa no dalībvalstīm izteica atbalstu Komisijas priekšlikumam veikt aizsargpasākumus. Nīderlandes Karaliste tam iebilda, norādot, ka nebija iesniegts pierādījums tam, ka attiecīgais cukurs tika pārdots par cenu, kas ir zemāka par Kopienā esošo cenu, un ka nebija izpildīti aizsargpasākumu veikšanai paredzētie nosacījumi.

29 Komisija tomēr uzreiz neīstenoja minēto priekšlikumu, bet tā 1999. gada augustā uzsāka jaunu procedūru attiecībā uz cukura un cukura un kakao maisījumu importu no visas AZT. Atbilstoši Komisijas teiktajam, tendence, ka pieaug imports par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena, kas konstatēta jūnijā attiecībā uz Arubu, apstiprinājās attiecībā uz visu AZT.

30 Konsultatīvā komiteja vēlreiz sapulcējās 8. septembrī, un lielākā daļa dalībvalstu (Nīderlandes Karaliste atkārtoja savu iebildumu pret Komisijas priekšlikumu) atbalstīja aizsargpasākumu veikšanu, kuri tika veikti 1999. gada 15. novembrī — pēc tam, kad tā paša gada septembrī un oktobrī tika konstatēts ievērojams importa pieaugums.

31 Atbilstoši AZT lēmuma IV pielikuma 1. panta 5. punktam Nīderlandes Karaliste nodeva Apstrīdēto regulu Padomei, kura neizmantoja iespēju, ko tai piešķir minētā panta 7. punkts, lai pieņemtu citādu lēmumu.

Lietas dalībnieku prasījumi

32 Nīderlandes valdība lūdz Tiesai:

— atcelt Apstrīdēto regulu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

33 Komisija prasa:

— noraidīt prasību kā nepamatotu;

— piespriest Nīderlandes Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

34 Ar 2000. gada 11. marta rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs atļāva Spānijas Karalistei iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.

35 Nosūtot vēstuli, kas Tiesas kancelejā reģistrēta 2000. gada 12. jūlijā, Nīderlandes Karaliste lūdza apturēt tiesvedību Tiesā līdz brīdim, kad tiek pasludināts Pirmās instances tiesas nolēmums lietā T-47/00 *Rica Foods*/Komisija, kuras pamatā ir prasība atcelt Apstrīdēto regulu.

36 Ar 2000. gada 17. oktobra rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs apmierināja šo lūgumu, piemērojot Eiropas Kopienu Tiesas Statūtu 47. panta trešo daļu un Tiesas Reglamenta 82.a panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu.

37 Pirmās instances tiesa ar 2002. gada 17. janvāra spriedumu lietā T-47/00 *Rica Foods*/Komisija noraidīja prasību kā nepieņemamu (*Recueil*, II-113. lpp.).

Par prasību

38 Savas prasības atcelt Apstrīdēto regulu atbalstam Nīderlandes Karaliste norāda šādus četrus pamatus:

— AZT lēmuma 109. panta 1. punkta pārkāpums, jo, pieņemot Apstrīdētās regulas 1. pantu, Komisija balstījās uz acīmredzami neprecīzu faktu novērtējumu attiecībā uz cukuru vai, jebkurā gadījumā, Komisija patvaļīgi izmantoja savas tiesības uzdot veikt aizsargpasākumus;

— šīs pašas tiesību normas pārkāpums, jo, pieņemot Apstrīdētās regulas 2. pantu, Komisija balstījās uz acīmredzami neprecīzu faktu novērtējumu attiecībā uz cukura un kakao maisījumiem vai, jebkurā gadījumā, Komisija patvaļīgi izmantoja savas tiesības uzdot veikt aizsargpasākumus;

— EKL 253. pantā noteiktā pienākuma sniegt pamatojumu pārkāpums, jo Regulas pamatojums ir nepietiekams, pēc savas būtības pretrunīgs un daļēji nesaprotams;

— AZT lēmuma 109. panta 2. punkta pārkāpums, jo Komisija Apstrīdētās regulas 1. pantā noteica, ka EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importa cena CAV nedrīkst būt zemāka par cukuram piemērojamo EK intervences cenu.

Attiecībā uz pirmo pamatu par AZT lēmuma 109. panta 1. punkta pārkāpumu un par cukuram noteikto zemāko cenu

Lietas dalībnieku argumenti

39 Pirmā pamata ietvaros Nīderlandes valdība uzsver, ka attiecībā uz EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importu Kopienā Komisija acīmredzami neprecīzi novērtēja faktus, secinot, ka ir jāveic aizsargpasākumi, un tā patvaļīgi izmantoja savas tiesības, jo attiecīgo pasākumu mērķis acīmredzami bija aizsargāt Eiropas cukura ražotājus pret iespējamo konkurenci, ko radītu imports bez kvotām no AZT.

40 Atbilstoši Nīderlandes valdības teiktajam, aizsargpasākumiem ir izņēmuma raksturs attiecībā uz parasti piemērojamo tirdzniecības tiesisko regulējumu. Tādējādi Komisijai bija jāpierāda, ka pastāvēja izņēmuma situācija, kas prasīja šādus pasākumus, ņemot vērā AZT lēmuma 109. pantā noteiktos objektīvos novērtējuma kritērijus. Taču tas šajā lietā netika izpildīts.

41 Pirmais pamats sastāv no sešām daļām.

42 Pirmkārt, Nīderlandes valdība norāda, ka no AZT importētā cukura daudzums, kas atbilstoši Eiropas Kopienu Statistikas biroja (*Eurostat*) apkopotajiem statistikas datiem sasniedz aptuveni 45 000 tonnas 1999. gadā, kas ir mazāk par 0,4 % no Kopienā saražotā un mazliet mazāk par 3 % no priekšrocību importa no ĀKK un Indijas, nevarēja radīt traucējumus cukura tirgus kopīgajā organizācijā.

43 Otrkārt, Nīderlandes valdība uzsver, ka Komisija nav iesniegusi pierādījumu tam, ka cukurs no AZT Kopienā tika pārdots par cenu, kas zemāka par intervences cenu.

44 Treškārt, Nīderlandes valdība atzīmē, ka kopējais saražotā cukura daudzums Kopienā katru gadu atšķiras par vairāk nekā vienu miljonu tonnu. Tā kā arī patēriņš ir mainīgs, apgalvojums, saskaņā ar kuru jebkurš papildu daudzums, ko importē no AZT, novestu pie atbilstoša daudzuma eksporta, balstītos uz primitīvu vienkāršo-

šanu, pat realitātes neņemšanu vērā. Jebkurā gadījumā, lai arī tika konstatēts subsidētā eksporta attiecīgs pieaugums, no tā izrietošās sekas Kopienas budžetam, kā uzskata šī valdība, nebija atbilstošs iemesls, lai attaisnotu aizsargpasākumu veikšanu AZT lēmuma 109. panta izpratnē, jo šīs sekas pastāvētu jebkurā sistēmā, kas balstīta uz importa brīvību.

45 Ceturtkārt, Nīderlandes valdība uzskata, ka apstrīdētais cukura imports neradīja grūtības Kopienai attiecībā uz tās pienākumiem, kas tai uzlikti ar PTO līgumiem. Pamatojoties uz Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 1999. gada 30. aprīļa rīkojumu lietā T-44/98 R II *Emesa Sugar*/Komisija (*Recueil*, II-1427. lpp., 107. punkts), Nīderlandes valdība atzīmē, ka Kopienai ir pietiekama rīcības brīvība, lai risinātu cukura importa no AZT pieaugumu līdz 2000. gadam.

46 Piektkārt, Nīderlandes valdība šaubās, vai Komisija, pieņemot Apstrīdēto regulu, plānoja samazināt ražošanas kvotas. Jebkurā gadījumā, pats apstrīdētais cukura imports šo samazinājumu neprasīja.

47 Visbeidzot, Nīderlandes valdība uzsver, ka nav pierādīts, ka apstrīdētais cukura imports radīja Kopienas ražotājiem zaudējumus. Vispirms, eksporta kompensācijas finansēja Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonds (ELVGF) un nevis Kopienas ražotāji. Turklāt 1999. gadā AZT ražotājiem cukurs tika pārdots par cenu, kas ir aptuveni divreiz lielāka par cenu pasaules tirgū, kas Kopienas ražotājiem ļāva saņemt ievērojamas priekšrocības. Visbeidzot, Komisija nav pierādījusi, ka katra no AZT importētā tonna attiecīgi samazināja Kopienas ražotāju veikto pārdošanu.

48 Komisija iebilst, apgalvojot, ka atbilstoši *Eurostat* publicētajiem datiem kopīgā cukura importa no AZT daudzums bija 10 251,7 tonnas 1997. gadā un 43 948,4 tonnas laikā no 1999. gada janvāra līdz oktobrim, kas veido pieaugumu par 328 %, turklāt konstatējot šī importa pieauguma palielināšanos laikā no augusta līdz oktobrim. Liela šī importa daļa attiecās uz EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukuru.

49 Komisija uzskata, ka šāds importa pieaugums var nopietni destabilizēt cukura tirgus kopīgās organizācijas funkcionēšanu. Ņemot vērā to, ka šajā tirgū pasaulē pastāv pārpalikums, noteikta daudzuma cukura imports kavētu tāda paša daudzuma Kopienas cukura noietu Kopienas tirgū, kas tādējādi būtu jāeksportē un kas radītu izdevumus gan Kopienas budžetam, gan cukura ražotājiem, kuri veic iemaksas eksporta kompensāciju finansēšanai.

50 Atbilstoši Komisijas teiktajam, jebkurš cukura papildu imports pat niecīgā daudzumā var destabilizēt tirgu. Rezultātā Kopienai sakarā ar importa pieaugumu būtu jāsamazina Kopienas ražošanas kvotas, kas būtu pretrunā kopīgās lauksaimniecības politikas principiem un mērķiem. Komisija šajā sakarā atsaucas uz 2000. gada 8. februāra spriedumu lietā *Emesa Sugar* (C-17/98, *Recueil*, I-675. lpp., 56. punkts).

51 To izstrādājumu pārdošana, kuri importēti par cenām, kas ir zemākas par intervences cenu, saasinātu sekas no importa pieauguma, jo ražotāji Kopienā nevarētu piedāvāt savu cukuru par zemāku cenu, jo viņiem būtu jāsamaksā minimālā cena par viņu nopirktajām cukurbietēm atbilstoši Regulas Nr. 2038/1999 6. pantam. Komisija pamatoti varēja pieņemt, kaut arī to reāli nekonstatējot, ka AZT uzņēmumi

pirka C cukuru par pasaules tirgus cenu un importēja to Kopienā par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena.

52 Komisija arī norāda, ka ar tirgus kopīgo organizāciju tika ieviestas ražošanas kvotas gan attiecībā uz cukuru, kas tiktu patērēts Kopienas tirgū (A cukuru), gan arī uz eksportam paredzēto cukuru, par kuru saņemtu kompensāciju (A un B cukuru). Komisija uzskata — ja cukura ražotāji nevar realizēt A cukuru Kopienas tirgū, viņi mēģina to eksportēt tāda eksporta ietvaros, par kuru obligāti tiek saņemtas subsīdijas. Cits risinājums būtu glabāt cukuru, bet vairākus gadus cukurs vairs netiktu piedāvāts intervencei, un bez tam Komisija būtu pret šīs procedūras izmantošanu, ņemot vērā tās izmaksas Kopienas budžetam.

53 Attiecībā uz PTO ietvaros uzņemto pienākumu ievērošanu Komisija atsaucas uz 56. punktu iepriekš minētajā spriedumā lietā *Emesa Sugar*.

54 Visbeidzot, kas attiecas uz to, ka Kopienas saimnieciskās darbības subjekti ciestu zaudējumus, Komisija, atsaucoties uz 56. punktu iepriekš minētajā spriedumā lietā *Emesa Sugar* un uz 88. punktu ģenerāladvokāta Ruisa-Harabo Kolomera [*Ruiz-Jarabo Colomer*] secinājumos šajā lietā, norāda, ka ELVGF neapmaksā visas eksporta kompensācijas, jo ievērojamu daļu no tām kompensē ražotāji Kopienā. Ja arī ir taisnība, ka daži ražotāji Kopienā var gūt peļņu no C cukura pārdošanas ražotājiem AZT, Komisija uzskata, ka tas nevar kompensēt visai nozarei radīto zaudējumu.

55 Spānijas valdība aizstāv tādu pašu nostāju kā Komisija. Tā norāda, ka kopš 1997. gada ievērojami pieaugošā cukura importa no AZT pamatā ir AZT lēmuma

grozījumi, kas ierobežoja tādu ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes izstrādājumu importu, kas bija atbrīvots no nodokļiem Kopienā. Nozarē strādājošie uzņēmumi, kas bija informēti par šo perspektīvu kopš 1996. gadā notikušās grozījumu priekšlikuma publicēšanas, pievērsās EK/AZT kumulatīvās izcelsmes izstrādājumiem, uz kuriem neattiecās šie grozījumi. Veikto aizsargpasākumu mērķis tādējādi ir aizsargāt Kopienas ražotāju intereses kopīgās lauksaimniecības politikas ietvaros, neietekmējot AZT ekonomiku, jo šie pasākumi neattiecas uz šajās valstīs ražoto cukuru.

56 Spānijas valdība arī norāda, ka 1999. gadā cukura cena pasaules tirgū bija 242 euro par tonnu, kamēr Spānijā cukurs tika pārdots par 775 euro par tonnu. Saimnieciskās darbības subjekti AZT tādējādi ieguva 533 euro par tonnu cukura, kuru viņi eksportēja, nemaksājot muitas nodokļus Kopienā. Tādējādi viņi varēja nopirkt C cukuru un pēc minimālas pārveidošanas izvairīties no ievedmuitas nodokļu samaksas, gūstot ievērojamu peļņu.

57 Turklāt Spānijas valdība, atgādinot, ka attiecīgais cukurs nenāk no AZT kultivētajiem augiem, norāda, ka AZT lēmums tika pieņemts, lai attīstītu šīs teritorijas. Taču šīm valstīm nebija nekāda labuma no pārveidošanas rezultātā iegūtās pievienotās vērtības, no kuras ir atkarīga EK/AZT kumulatīvā izcelsme, ņemot vērā, ka praksē veiktā minimālā pārveidošana neradīja darba vietas un tādējādi neveicināja AZT attīstību.

Tiesas vērtējums

58 Vispirms ir jāatgādina, ka Kopienas iestādēm ir liela rīcības brīvība, piemērojot AZT lēmuma 109. pantu (šajā sakarā skat. 1999. gada 11. februāra spriedumu lietā

C-390/95 P *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, *Recueil*, I-769. lpp., 48. punkts, un 2001. gada 22. novembra spriedumu lietā C-110/97 Nīderlande/Padome, *Recueil*, I-8763. lpp., 61. punkts, kā arī lietā C-301/97 Nīderlande/Padome, *Recueil*, I-8853. lpp., 73. punkts).

59 Šādos apstākļos Kopienu tiesai ir jāizvērtē tikai tas, vai šīs rīcības brīvības izmantošanā nav pieļauta acīmredzama kļūda vai nav nepareizi izmantotas pilnvaras, kā arī, vai Kopienas iestādes acīmredzami nav pārkāpušas šīs rīcības brīvības robežas (skat. iepriekš minētos spriedumus lietās *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, 48. punkts; C-110/97 Nīderlande/Padome, 62. punkts, un C-301/97 Nīderlande/Padome, 74. punkts).

60 Šādas Kopienu tiesas kontroles robežas ir jāievēro, it īpaši, ja, kā tas ir šajā lietā, Kopienas iestādēm ir jāizvērtē dažādas intereses un ir jāizdara izvēle, pieņemot politiskus lēmumus, kas ir to kompetencē (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Emesa Sugar*, 53. punkts).

61 Atbilstoši AZT lēmuma 109. panta 1. punktam Komisija "var" veikt aizsargpasākumus vai nu, "ja [šī lēmuma] piemērošana rada nopietnus traucējumus Kopienas vai vienas vai vairāku dalībvalstu ekonomiskās darbības nozarē vai apdraud to ārējo finansiālo stabilitāti", vai "ja rodas grūtības, kas var pasliktināt kādu Kopienas vai tās reģiona darbības nozari". Iepriekš minētā sprieduma, kas pieņemts lietā *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, 47. punktā Tiesa nolēma, ka attiecībā uz minētajā 1. punktā ietverto gadījumu ir jāpierāda cēloņsakarība, jo aizsargpasākumiem ir jānovērš vai jāmazina grūtības, kas radušās attiecīgajā nozarē, un ka savukārt otrajā gadījumā netiek prasīts, lai grūtības, kas attaisno aizsargpasākumu veikšanu, izrietētu no AZT lēmuma piemērošanas.

62 Komisija pamatoja Apstrīdēto regulu ar otro gadījumu, uz kuru atsauce izdarīta AZT lēmuma 109. panta 1. punktā. No šīs regulas pirmā apsvēruma izriet, ka Komisija veica apstrīdēto aizsargpasākumu, jo "pēdējos mēnešos [bija] radušās grūtības, kas var nopietni kaitēt cukura nozarei Kopienā".

63 It īpaši no minētās regulas otrā līdz piektajam apsvērumam izriet, ka atsauci uz AZT lēmuma 109. pantu pamatoja tas, ka cukura un EK/AZT kumulatīvās izcelsmes maisījumu imports radīja iespēju, ka cukura tirgus kopīgā organizācija varētu būt nopietni traucēta un ka tas varētu radīt lielus zaudējumus šajā sektorā strādājošiem Kopienas saimnieciskās darbības subjektiem.

64 Pirmais pamats sastāv no sešām daļām, no kurām pirmās piecas daļas pēc būtības attiecas uz to, ka pastāvēja varbūtība, ka tiktu traucēta cukura tirgus kopīgā organizācija, un sestā daļa attiecas uz varbūtību, ka Kopienas saimnieciskās darbības subjektiem bija radušies zaudējumi.

Par varbūtību, ka tiktu traucēta cukura tirgus kopīgā organizācija

65 Pirmkārt, Nīderlandes valdība uzsver, ka, ņemot vērā minimālo cukura daudzumu, kas importēts EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros, nepastāvēja nekādas grūtības AZT lēmuma 109. panta 1. punkta izpratnē.

66 Šajā sakarā no Apstrīdētās regulas pirmā un trešā apsvēruma izriet, ka Komisija konstatēja, ka kopš 1997. gada ir "ievērojami pieaudzis" cukura imports no AZT EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros un ka tirgus organizācijas funkcionēšana sakarā ar to var tikt "nopietni destabilizēta". Šīs regulas trešajā apsvērumā noteikts:

"Kopienas tirgū cukura patēriņš ir pastāvīgs; tādējādi jebkurš cukura imports par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena, prasa eksportēt tādu Kopienas cukura daudzumu, kuru šis tirgus nevar absorbēt; kompensācijas par šo cukuru apmaksā Kopienas budžets (līdz šim aptuveni 520 euro par tonnu). Šī eksporta apjomu ierobežo *GATT* vienošanās: tādējādi šis imports samazina iespēju eksportēt cukuru, izmantojot kvotu; lai atrisinātu šo problēmu, jāapsver iespēja samazināt Kopienas ražošanas kvotas".

67 Jāatgādina — kā to Tiesa atzina iepriekš minētā sprieduma lietā *Emesa Sugar* 56. punktā — jau 1997. gadā pastāvēja Kopienā saražotā cukura pārpalikums salīdzinājumā ar Kopienā patērēto; šim pārpalikumam tika pievienots cukura imports no ĀKK valstīm, lai atbilstoši PTO līgumiem apmierinātu īpašo pieprasījumu pēc šī izstrādājuma un Kopienas pienākumu importēt noteiktu daudzumu cukura no trešām valstīm. Pie tam Kopienai bija arī pienākums subsidēt cukura eksportu, maksājot eksporta kompensācijas un ievērojot PTO ietvaros noslēgtajos līgumos ietvertās robežas. Šādos apstākļos un, ņemot vērā to, ka kopš 1997. gada bija pieaudzis cukura imports no AZT, Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka jebkurš šī izstrādājuma papildu daudzums, pat minimālākais Kopienu ražošanas izpratnē, kas ienāk Kopienas tirgū, prasītu Kopienas iestādēm palielināt subsīdijas eksportam, ievērojot iepriekš minētās robežas, vai samazināt Eiropas ražotājiem noteiktās kvotas, kas traucētu cukura tirgus kopīgajai organizācijai, kura stabilitāte jau bija trausla, un kas būtu pretrunā kopīgās lauksaimniecības politikas mērķiem.

68 Nīderlandes valdība tādējādi nav pierādījusi, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļudu vērtējumā, uzskatot, ka AZT izcelsmes cukura imports bija ievērojami palielinājies laikā no 1997. līdz 1999. gadam un ka šī palielināšanās, pat minimāla Kopienu ražošanas izpratnē, radīja "grūtības" AZT lēmuma 109. panta 1. punkta izpratnē.

69 Tādējādi pirmā pamata pirmā daļa ir noraidāma kā nepamatota.

70 Otrkārt, no Apstrīdētās regulas trešā apsvēruma izriet, ka "jebkurš cukura imports par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena, prasa eksportēt tādu Kopienas cukura daudzumu, kuru šis tirgus nevar absorbēt".

71 Kā to norādīja Nīderlandes valdība, Komisija nav pierādījusi, ka AZT izcelsmes cukura imports patiešām tika realizēts par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena Kopienas tirgū. Komisija pati savos rakstveida apsvērumos atzina, ka tā šajā sakarā balstījās uz "aizdomām".

72 Šis apstāklis tomēr nevar padarīt prettiesisku Apstrīdēto regulu, ņemot vērā otrajā, trešajā un piektajā apsvērumā izklāstītos motīvus, kuri, no vienas puses, attiecas uz varbūtību, ka tiktu traucēta cukura tirgus kopīgās organizācijas funkcionēšana, un, no otras puses, uz varbūtību, ka apstrīdētais imports radītu zaudējumus Kopienas saimnieciskās darbības subjektiem cukura nozarē.

73 Pat pieņemot, ka attiecīgais imports netika realizēts par cenu, kas zemāka nekā intervences cena, Komisija ir pietiekami pamatojusi apstrīdēto aizsargpasākumu, norādot, ka, ņemot vērā cukura patēriņa pastāvīgumu Kopienā, cukura importa no AZT pieaugums varēja palielināt subsidētā eksporta daudzumu, kas radītu ar šo eksportu saistīto izdevumu palielināšanos un tādējādi Kopienas ražotāju izmaksas, vai arī šāds pieaugums varēja samazināt Kopienas ražošanas kvotas. Šādas grūtības, kā Tiesa to jau atzina iepriekš minētā sprieduma lietā *Emesa Sugar* 40. un 56. punktā, var traucēt cukura tirgus kopīgai organizācijai.

74 Tādējādi pirmā pamata otrā daļa ir noraidāma kā neefektīva.

75 Treškārt, Nīderlandes valdība apstrīd Komisijas apgalvojumu, kas ietverts Apstrīdētās regulas trešajā apsvērumā, saskaņā ar kuru jebkurš papildu cukura imports "prasa eksportēt tādu Kopienas cukura daudzumu, kuru šis tirgus nevar absorbēt", jo cukura patēriņš Kopienā katru gadu ir mainīgs. Nīderlandes valdība apšauba arī to, ka minētais eksports tiek subsidēts.

76 Šajā sakarā pietiek atgādināt, ka cukurs Kopienā tiek saražots vairāk nekā tas tajā tiek patērēts, ko Nīderlandes valdība neapstrīd, un ka atbilstoši PTO līgumiem Nīderlandei ir jāieved noteikts cukura daudzums no trešām valstīm (iepriekš minētais spriedums lietā *Emesa Sugar*, 56. punkts).

77 Ņemot vērā, ka Kopienas tirgū ir [cukura] pārpalikums, tas, ka saražotais un patērētais cukura daudzums Kopienā katru gadu var mainīties, nav būtiski, kā to arī atzīmēja ģenerāladvokāts savu secinājumu 71. punktā.

78 Sakarā tieši ar šo situāciju, kas radusies [cukura] pārpalikuma dēļ, jebkurš papildu imports EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros palielina cukura pārpalikumu Kopienas tirgū un tādējādi arī palielina subsidēto eksportu (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Emesa Sugar*, 56. punkts).

79 Attiecībā uz tikko minēto Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka eksports, ko veicina cukura imports no AZT, bija subsidēts eksports, jo no AZT importēto cukuru, kas aizstāj Kopienā ražoto cukuru, ir arī jāeksportē, lai saglabātu tirgu kopīgās organizācijas stabilitāti.

80 Tādējādi trešā daļa arī ir noraidāma.

81 Ceturtkārt, Nīderlandes valdība norāda, ka PTO līgumi vēl līdz 2000. gada 1. jūlijam piedāvāja pietiekamu rīcības brīvību, lai atļautu apstrīdēto importu Kopienā.

82 Šajā sakarā jānorāda — pat gadījumā, kad papildu cukura eksports, uz kuru attiecas kompensācija, kuru var izraisīt cukura imports no AZT, nesasniedz PTO līgumos noteiktās summas un daudzumus, Nīderlandes valdība nav pierādījusi, ka Komisija pieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā, no vienas puses, ņemot vērā minēto nolīgumu mērķi, proti, pakāpeniski ierobežot subsīdijas eksportam, un, no otras puses, uzskatot, ka pieaugošais cukura imports EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros attiecīgi palielināja kopējo eksporta subsīdiju summu un jau pirms 2000. gada 1. jūlija radīja iespēju, ka Kopienas cukura nozare tiek destabilizēta, kā to atzina Pirmās instances tiesa savā 2002. gada 14. novembra spriedumā apvienotajās lietās T-94/00, T-110/00 un T-159/00 *Rica Foods* u.c./Komisija (*Recueil*, II-4677. lpp., 139. punkts).

83 Tādējādi pirmā pamata ceturtā daļa ir noraidāma.

84 Piektkārt, attiecībā uz Nīderlandes valdības izteiktajām šaubām par Komisijas nodomu, tai pieņemot Apstrīdēto regulu, samazināt Kopienas ražošanas kvotas, pietiek konstatēt, ka Nīderlandes valdība nav iesniegusi nevienu pierādījumu savu apgalvojumu atbalstam.

85 No tā izriet, ka pirmā pamata piektā daļa nav apmierināma.

Par sekām Kopienas ražotājiem

86 No Apstrīdētās regulas otrā apsvēruma izriet, ka apstrīdētais imports "var radīt [..] lielus zaudējumus Kopienas saimnieciskās darbības subjektiem cukura nozarē".

87 Pretēji tam, ko uzskata Nīderlandes valdība, lai pamatotu sava pirmā prasības pamata sesto daļu, Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, norādot šādu motīvu, lai attaisnotu apstrīdētā aizsargpasākuma veikšanu.

88 Vispirms ir skaidrs, ka tirgus kopīgās organizācijas pasliktināšanās vai šādas pasliktināšanās apdraudējums var radīt nepieciešamību samazināt ražošanas kvotas un tādējādi tieši ietekmēt Kopienas ražotāju ienākumus.

89 Turklāt lielāko eksporta kompensāciju daļu apmaksā Kopienas ražotāji, veicot Komisijas katru gadu noteiktās iemaksas ražošanai. Kā tas izriet no šī sprieduma 78. punkta, Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka imports varēja palielināt subsidētā eksporta apjomu un tādējādi palielināt Kopienas ražotāju veiktās iemaksas ražošanai.

90 Visbeidzot, pat pieņemot, ka daži ražotāji varēja, kā to uzsver Nīderlandes valdība, iegūt ievērojamu peļņu par C cukura pārdošanu AZT saimnieciskās darbības

subjektiem par daudz lielāku cenu nekā pasaules tirgū noteikto, šis apgalvojums, kas nav pamatots ne ar vienu konkrētu pierādījumu, nevar apšaubīt Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru apstrīdētais imports radīja tādus traucējumus cukura nozarei, kas it īpaši palielināja eksporta subsīdiju summu vai samazināja ražošanas kvotas.

91 Pirmā prasības pamata sestā daļa tādējādi ir noraidāma kā nepamatota.

92 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, pirmais prasības pamats ir jānoraida.

Attiecībā uz otro prasības pamatu par AZT lēmuma 109. panta 1. punkta pārkāpumu, kas attiecas uz cukura un kakao maisījumu importa muitas uzraudzības mehānismu

Lietas dalībnieku argumenti

93 Ar savu otro pamatu Nīderlandes valdība attiecībā uz cukura un kakao maisījumu sniedz tādu pašu argumentāciju, kādu tā sniedza par pirmo pamatu.

94 Vispirms tā pārmet Komisijai, ka Komisija nav pierādījusi, ka maisījumu imports ļoti niecīgā daudzumā, kas neparādīja pieaugošu tendenci 1999. gada laikā, attaisnoja strīdīgā aizsargpasākuma veikšanu.

95 Apstrīdētās regulas ceturtajā apsvērumā sniegto apgalvojumu, ka šie maisījumi ir importēti "par cenām, kas ir zemākas par tām, par kādu Kopienas ražotāji var pārdot līdzīgus izstrādājumus", nepamato neviens pierādījums.

96 Nīderlandes valdība arī norāda, ka cukura tirgus kopīgo organizāciju nevarētu traucēt maisījumu imports, jo atbilstoši Regulas Nr. 2038/1999 1. panta 1. punktam kopīgā organizācija neietver kakao.

97 Visbeidzot, pat ja muitas uzraudzības mehānisms ir samērā maigs pasākums, jo muitas iestādes to neizmanto, lai veiktu apgrūtinošas pārbaudes, tā mērķis ir vākt informāciju, lai noteiktu, vai attiecīgais imports var radīt traucējumus tirgū. Aizsargpasākuma mērķis ir atrisināt esošu problēmu un nevis konstatēt faktus, kas var attaisnot šādu pasākumu. Tādējādi Komisija ir atzīstama par vainīgu pilnvaru nepareizā izmantošanā.

98 Komisija iebilst, apgalvojot, ka attiecībā uz kakao un cukura maisījumiem tās pienākums bija tikai izveidot uzraudzības mehānismu, kas tai ļautu iegūt faktus par importētā daudzuma attīstību un praktizētajām cenām, neprasot šajā sakarā iesniegt importa sertifikātu, kas prasīts attiecībā uz noteiktiem izstrādājumiem. Pat ja nav apstrīdams, ka tirgus kopīgā organizācija neietver kakao, tāpat ir skaidrs, ka attiecīgie maisījumi satur ļoti lielu daļu cukura. Tādējādi maisījumu imports no AZT var

cukura ražotājiem radīt zaudējumus cukura pārdošanai šo maisījumu ražotājiem Kopienā.

99 Attiecībā uz praktizēto cenu Komisija atkārto savu argumentāciju, atbilstoši kurai imports, kas tiek īstenots par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena, rada negodīgu konkurenci, kuras rezultātā Kopienas ražotājiem rodas zaudējumi, jo tie nevar piedāvāt savu cukuru par zemāku cenu, jo viņiem ir jāsamaksā minimālā cena par cukurbietēm, kuras viņi iepērk.

100 Spānijas valdība atkārto Komisijas sniegtos apsvērumus. Tā piebilst, ka attiecībā uz iebildumu par pilnvaru nepareizu izmantošanu šo iebildumu atspēko fakti un to nepamato neviens objektīvs un atbilstošs pierādījums.

Tiesas vērtējums

101 Atbilstoši Apstrīdētās regulas 2. pantam AZT izcelsmes cukura un kakao maisījumu laišana brīvā apritē ir pakļauta uzraudzības mehānismam, kuram, kā tas izriet no minētās regulas devītā apsvēruma, būtu jāļauj Komisijai "cieši uzraudzīt šāda importa attīstību, kas attiecas uz daudzumiem un cenām, neradot nekādu papildu administratīvu nastu saimnieciskās darbības subjektiem".

102 Ja arī ir taisnība, ka cukura tirgus kopīgā organizācija neietver maisījumus, kā tas izriet no Regulas Nr. 2038/1999 1. panta 1. punkta, šo AZT izcelsmes izstrādājumu, kuru sastāvā parasti ir daudz cukura, importa pieaugums var tomēr traucēt tirgus

kopīgās organizācijas funkcionēšanu cukura nozarē, ja šis imports var ietekmēt iespēju Kopienas ražotājiem pārdot cukuru šo maisījumu ražotājiem Kopienā.

103 Turklāt, pat ja nav pierādīts, ka apstrīdētais imports tiek īstenots par cenu, kas ir zemāka nekā cena, kuru varētu praktizēt ražotāji Kopienā, tādējādi radot negodīgu konkurenci, kas ražotājiem Kopienā rada zaudējumus, Komisija, nepieļaudama acīmredzamu kļūdu vērtējumā, varēja uzskatīt, ka šis imports varēja traucēt tirgus kopīgās organizācijas funkcionēšanai, kā tas jau ir nolemts attiecībā uz cukura importu šī sprieduma 67. punktā.

104 Visbeidzot, Nīderlandes valdība nav iesniegusi nekādus objektīvus un atbilstošus faktus, lai šajā lietā pierādītu, ka notikusi pilnvaru nepareiza izmantošana.

105 Tādējādi otrais pamats ir noraidāms kā nepamatots.

Attiecībā uz trešo pamatu par pienākuma sniegt pamatojumu pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

106 Iesniedzot savu trešo pamatu, Nīderlandes valdība uzskata, ka Apstrīdētās regulas pamatojums, kāds tas izriet no pirmā līdz piektajam apsvērumam, ir nepietiekams. Šī regula, kuras pamatojums ir īss, neiekļauj nevienu konkrētu pierādījumu, kā tikai iespējamo "grūtību" cēloņus un sekas.

107 Turklāt šis pamatojums ir pretrunīgs, jo nevar vienlaicīgi pieņemt, kā tas ir Apstrīdētās regulas trešajā apsvērumā, ka papildu imports noved pie papildu subisidēta eksporta, kas uzliek nastu Kopienas budžetam un, kā tas ir šīs regulas ceturtajā apsvērumā, ka izmaksas, kas rodas no importa no AZT pārpalikuma, pilnībā sedz ražotāji.

108 Visbeidzot, nav saprotams minētajā trešajā apsvērumā iekļautais apgalvojums, ka jebkurš cukura imports par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena, rada papildu izmaksas Kopienas budžetam.

109 Komisija norāda, ka atbilstoši Tiesas judikatūrai regulas pamatojumam ir jābūt pielāgotam attiecīgā akta raksturam un tajā jābūt skaidri un nepārprotami iekļautai argumentācijai, pēc kuras vadās iestāde, kas ir akta autore. Tādējādi nevar tikt prasīts, lai pamatojums sniedz īpašu vairāk vai mazāk pilnīgu vērtējumu par faktiem. Komisija ir pamatojusi Apstrīdēto regulu īsi, bet pietiekami: pirmais apsvērums atsaucas uz grūtībām, kādas radušās Kopienas cukura tirgū; turpmākie apsvērumi detalizēti izklāsta iemeslus, kuru dēļ šīs grūtības varēja radīt situācijas pasliktināšanos tirgū; visbeidzot, izvēlētie pasākumi tika precīzi pamatoti. Tādējādi Apstrīdētās regulas pamatojums ir pietiekams, lai ļautu Tiesai veikt savu kontroli.

110 Turklāt Apstrīdētās regulas trešais un ceturtais apsvērums nav nesavienojami, jo cukura pieaugums no AZT var radīt izmaksas cukura ražotājiem Kopienā, tajā pašā laikā radot nastu Kopienas budžetam.

111 Visbeidzot, šis pats trešais apsvērums ir pilnībā saprotams: cukura imports par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena, radītu negodīgu konkurenci par sliktu Kopienas ražotājiem tādējādi, ka šie ražotāji nevarētu pārdot salīdzināmu daudzumu cukura Kopienas tirgū, un šis cukurs būtu jāeksportē, saņemot par to kompensāciju, kas apgrūtinātu Kopienas budžetu.

112 Spānijas valdība aizstāv tādu pašu nostāju, kādu sniedza Komisija. Tā piebilst, ka atbilstoši Tiesas judikatūrai — ja, kā tas ir šajā lietā, pastāv vispārpiemērojams akts, pamatojums var aprobežoties ar to, ka tiek norādīta vispārējā situācija, kuras dēļ tiek pieņemts šis akts, un vispārīgie mērķi, kurus tā autors piedāvā sasniegt. Ja apstrīdētais akts atsedz attiecīgās iestādes sasniedzamā mērķa būtību, būtu pārmērīgi prasīt īpašu pamatojumu par dažādām tehniska rakstura izvēlēm. Šo nostāju vēl jo vairāk attaisno tas, ka šajā lietā Kopienas iestādēm ir liela rīcības brīvība, izvēloties nepieciešamos līdzekļus sarežģītas politikas īstenošanai.

Tiesas vērtējums

113 Jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgai judikatūrai EKL 253. pantā prasītajam pamatojumam ir jābūt pielāgotam attiecīgā akta raksturam un tajā skaidri un nepārprotami ir jāparādās iestādes, kas ir akta autore, argumentācijai, lai ļautu ieinteresētajām personām uzzināt pieņemtā akta pamatojumu un Kopienu tiesai veikt savu kontroli. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie fakti un tiesību normas, jo jautājums par to, vai akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir izvērtējams, ņemot vērā ne tikai tā tekstu, bet arī tā kontekstu, kā arī visus tos tiesību noteikumus, kuri regulē attiecīgo jomu (skat. it īpaši 1997. gada 4. februāra spriedumu apvienotajās lietās C-9/95, C-23/95 un C-156/95 Beļģija un Vācija/Komisija, *Recueil*, I-645. lpp., 44. punkts, un 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts).

114 Šajā lietā, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 28.–30. punktā, Apstrīdētā regula tika pieņemta pēc apspriešanās starp Komisiju, Nīderlandes Karalisti un citām dalībvalstīm.

115 Attiecībā uz akta saturu jāatzīst, ka no Apstrīdētās regulas pirmā līdz piektajam apsvērumam Komisija izklāstīja radušās grūtības Kopienas cukura tirgū, iemeslus, kuru dēļ šīs grūtības var radīt tirgus kopīgās organizācijas funkcionēšanas traucējumus un zaudējumus Kopienas saimnieciskās darbības subjektiem. Turklāt šī iestāde minētās regulas astotajā un devītajā apsvērumā sniedza motīvus, kāpēc tā noteica minimālo cenu EK/AZT izcelsmes cukura importam un pakļāva maisījumu importu Kopienas uzraudzības procedūrai.

116 Turklāt, kā to norādīja Komisija, Apstrīdētās regulas trešajā un ceturtajā apsvērumā iekļautie apgalvojumi nemaz nav pretrunīgi, jo pieaugošais cukura imports no AZT var vienlaicīgi uzlikt nastu Kopienas budžetam un palielināt Kopienas cukura ražotāju izmaksas.

117 Visbeidzot, Apstrīdētās regulas trešais apsvērums nerada īpašas grūtības to saprast, kā tas izriet no informācijas, kas izklāstīta kā atbilde uz pirmo pamatu, un it īpaši no šī sprieduma 66.–74. punkta.

118 Tādējādi trešais pamats ir noraidāms kā nepamatots.

Attiecībā uz ceturto pamatu par AZT lēmuma 109. panta 2. punkta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

119 Ar savu ceturto pamatu Nīderlandes valdība pārmet Komisijai to, ka tā ir nostādījusi cukura importētājus no AZT neizdevīgākā stāvoklī nekā Kopienas saimnieciskās darbības subjektus, paredzot, ka cukura importa cena CAV par neiepakotu cukuru nevar būt zemāka par intervences cenu. Atšķirībā no Kopienas saimnieciskās darbības subjektiem cukura importētājiem no AZT intervences cenai ir jāpievieno izstrādājumu transporta izdevumi Kopienā, kā arī iekraušanas un uzglabāšanas izdevumi, kuri būs īpaši augsti, jo kuģi, kuri nodrošina jūras satiksmi no Nīderlandes AZT, apkalpo tikai Ziemeļeiropas ostas. Šādos apstākļos AZT saimnieciskās darbības subjekti vairs nevarētu konkurēt ar Kopienas saimnieciskās darbības subjektiem.

120 Nīderlandes valdība uzskata — ja būtu jānosaka zemāka cena cukuram, kas importēts no AZT, samērīguma principam atbilstoši būtu noteikt minimālo pārdošanas cenu, nevis minimālo importa cenu. Tā nerīkojoties, Komisija pārkāpa AZT lēmuma 109. panta 2. punktu.

121 Komisija iebilst, apgalvojot, ka Kopienas ražotāju aizsardzība pati par sevi nav pretrunā samērīguma principam (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, 54. punkts).

122 Atbilstoši Komisijas teiktajam, veiktie pasākumi nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai garantētu šo aizsardzību. Minimālās importa cenas noteikšanas mērķis ir garantēt konkurences jomā vienlīdzību starp ražotājiem Kopienā un AZT, neliekot šķēršļus cukura no AZT ienākšanai Kopienas tirgū.

123 Komisija šajā sakarā atzīmē, ka atbilstoši Regulas Nr. 2038/1999 3. pantam katru gadu tiek noteikta intervences cena attiecībā uz tām Kopienas zonām, kur ražošana ir pietiekama, un atvasinātā intervences cena — uz zonām, kur ražošana ir nepietiekama. Komisija precizē, ka šī pēdējā minētā cena ir augstāka par intervences cenu, jo tiek ņemti vērā papildu izdevumi, kā, piemēram, transporta izdevumi. Ja AZT saimnieciskās darbības subjekts nolemtu eksportēt šos izstrādājumus uz zonu Kopienā, kur ir ražošanas pārpalikums, sakarā ar attiecīgo aizsargpasākumu viņam vajadzētu pielīdzināt šo cenu intervences cenai. Ja viņš nolemtu pārdot šos izstrādājumus zonā, kur ražošana ir nepietiekama, viņam, tāpat kā ražotājam Kopienā, vajadzētu paaugstināt galīgo pārdošanas cenu, lai segtu transporta un citus izdevumus.

124 Arī Spānijas valdība uzskata, ka minimālās importa cenas ieviešana, kas atbilst AZT lēmuma 109. panta 2. punktam, garantē konkurences jomā vienlīdzību starp ražotājiem Kopienā un AZT.

Tiesas vērtējums

125 Saskaņā ar AZT lēmuma 109. panta 2. punktu:

"Jāizvēlas pasākumi, ar ko vismazāk tiktu traucēta asociācijas un Kopienas darbība. Šie pasākumi nedrīkst pārsniegt to, kas ir strikti nepieciešams, lai novērstu radušās grūtības".

126 Attiecībā uz samērīguma principu jāatgādina — lai noskaidrotu, vai Kopienu tiesību norma atbilst šim principam, jāpārbauda, vai izmantotie līdzekļi ir piemēroti noteiktā mērķa īstenošanai un vai tie nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tā sasniegšanai (iepriekš minētais spriedums lietā *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, 52. punkts).

127 Šajā lietā, lai novērstu Kopienas tirgū radušās grūtības, Apstrīdētās regulas 1. pantā ir noteikta zemākā EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importa cena, kas atbilst "minētajiem izstrādājumiem piemērojamajai intervences cenai". No minētās regulas astotā apsvēruma izriet, ka "šādam pasākumam jānodrošina, lai importētais cukurs netiek pārdots par cenu, kas ir zemāka par Kopienas tirgus cenu, un ka šāds pasākums sasniedz mērķi izskaust šāda importa destabilizējošās sekas, tajā pat laikā nodrošinot, lai attiecīgie AZT valstu saimnieciskās darbības subjekti saņem pietiekamu vienotu peļņu un lai tiktu ievērota priekšrocību kārtība, kas izveidota ar EK līgumu par labu Kopienas izstrādājumiem un AZT izcelsmes izstrādājumiem".

128 Tāpat ir jāuzsver, ka no pašas aizsargpasākuma būtības izriet, ka daži importētie izstrādājumi ir pakļauti nelabvēlīgākam režīmam nekā Kopienas izstrādājumi (iepriekš minētais spriedums lietā *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, 54. punkts). Šādos apstākļos, lai atzītu AZT lēmuma 109. panta 2. punkta pārkāpumu, nepietiek norādīt, ka šāds pasākums nostāda importētos izstrādājumus konkurences situācijā, kas ir nelabvēlīga salīdzinājumā ar to situāciju, kuru bauda Kopienas izstrādājumi. Turpretim jāpierāda, ka minētais pasākums nav piemērots, lai īstenotu sasniedzamo mērķi vai ka tas ir pārsniedzis to, kas tam ir nepieciešams.

129 Šajā sakarā Nīderlandes valdība neapšauba prasību noteikt zemāko cenu kā tādu, bet apstrīd Komisijas izvēli noteikt minimālo importa cenu, nevis minimālo cukura pārdošanas cenu, jo šāda izvēle AZT saimnieciskās darbības subjektus nostādītu nelabvēlīgākā stāvoklī nekā Kopienas saimnieciskās darbības subjektus; tomēr

Nīderlandes valdība nav ne iesniegusi pierādījumus, ne pat mēģinājusi to darīt, lai pierādītu, ka šī izvēle ir acīmredzami neatbilstoša Komisijas mērķu sasniegšanai.

130 Kā to pareizi atzīmē Komisija un ģenerāladvokāts savu secinājumu 107.–109. punktā, pietiek atzīt, ka ceturtais pamats balstās uz Apstrīdētās regulas 1. panta 1. punkta kļūdainu izpratni.

131 Atbilstoši šai tiesību normai — ja EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukurs tiek importēts Kopienas zonā, kurā ražošana ir pietiekama, importa cenai jābūt vienādai vai augstākai par intervences cenu; ja šis cukurs tiek importēts Kopienas zonā, kurā ražošana nav pietiekama, importa cenai jābūt vienādai vai augstākai par atvasināto intervences cenu.

132 Šādos apstākļos, ja AZT saimnieciskās darbības subjekts nolemj eksportēt šos izstrādājumus uz zonu Kopienā, kur ražošana ir pietiekama, viņam vajadzēs pielīdzināt šīs cenas intervences cenai, un ja viņš pēc tam nolemj pārdot šos izstrādājumus zonā, kur ražošana ir nepietiekama, viņam, tāpat kā jebkuram Kopienas ražotājam, būs jāsedz savas preces transporta izdevumi uz zonu, kur ražošana nav pietiekama. Taču, ja AZT saimnieciskās darbības subjekts nolemj eksportēt savus izstrādājumus uz zonu Kopienā, kur ražošana nav pietiekama, viņš varētu pielīdzināt šīs cenas atvasinātajai intervences cenai, kas ir augstāka par intervences cenu.

133 Tā kā arī ceturto pamatu nevar apmierināt, prasība ir noraidāma.

Par tiesāšanās izdevumiem

134 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Nīderlandes Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež Nīderlandes Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Saskaņā ar šī paša panta 4. punktu Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) Nīderlandes Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus;

3) Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

[Paraksti]